

ORGANIZACIJA OBČINSKIH VARNOSTNIH ORGANOV IN PRAVNA ANALIZA NJIHOVIH POOBLASTIL ZDAJ IN V PRIHODNJE

BOJAN TIČAR, TINE MESARIČ

Univerza v Mariboru, Fakulteta za varnostne vede, Ljubljana, Slovenija
bojan.ticar@um.si, tine.mesaric@student.um.si

Cilj naslovnega prispevka je bilo ugotoviti, koliko občinskih in medobčinskih redarstev v Republiki Sloveniji sploh obstaja, katero območje (občin) pokrivajo posamezne redarske službe in njihovo velikost po številu zaposlenih ter posledično skupno število vseh zaposlenih redarjev v Republiki Sloveniji. Drugi cilj je bil analizirati pooblastila redarjev zdaj in v prihodnje. Sintetično smo poskusili predlagati tudi, katere vidike bi bilo smiselno upoštevati pri prihodnji ureditvi teh pooblastil predvsem takrat, ko občinski redarji zagotavljajo javni red iz svoje pristojnosti. Za dosego zastavljenih ciljev smo metodološko v prvem delu prispevka z zbiranjem in pregledom poročil redarskih služb ter z gramatikalno in teleološko pravno razlago veljavnih predpisov izdelali pregled organizacije občinskih redarstev. Prvi del prispevka predstavlja *de lege lata* analizo organizacije redarskih služb in pregled njihovih poročil za leto 2022. V drugem delu smo pripravili *de lege ferenda* analizo redarskih pooblastil z vidika zagotavljanja splošne varnosti in predvsem javnega reda na lokalni ravni.

DOI
[https://doi.org/
10.18690/um.fvv.6.2024.10](https://doi.org/10.18690/um.fvv.6.2024.10)

ISBN
978-961-286-875-8

Ključne besede:
organizacija občinskega
redarstva,
varnost v lokalnih
skupnostih,
medobčinsko redarstvo,
pooblastila redarjev,
javni red in mir

Univerzitetna založba
Univerze v Mariboru

DOI

[https://doi.org/
10.18690/um.fvv.6.2024.10](https://doi.org/10.18690/um.fvv.6.2024.10)

ISBN

978-961-286-875-8

Keywords:

organisation of municipal
policing,
security in local
communities,
inter-municipal policing,
powers of the municipal
officers,
public order and peace

ORGANISATION OF MUNICIPAL SECURITY BODIES AND A LEGAL ANALYSIS OF THEIR POWERS NOW AND IN THE FUTURE

BOJAN TIČAR, TINE MESARIČ

University of Maribor, Faculty of Criminal Justice and Security, Ljubljana, Slovenia
bojan.ticar@um.si, tine.mesaric@student.um.si

The aim of this paper was to determine how many municipal and inter-municipal services exist in Slovenia, which areas (municipalities) are covered by each municipal service, and their size in terms of the number of employees. The second objective was to analyse the current powers of the municipal officers. In order to achieve the set objectives, in the first part of the paper, we methodologically prepared an overview of the organisation of municipal services in Slovenia by collecting and reviewing the reports of the municipal services and by grammatical and teleological legal interpretation of the current regulations. The first part of the paper presents a *de lege lata* analysis of the organisation of the municipal services and an overview of their reports from the year 2022. In the second part, a *de lege ferenda* analysis of the powers of municipal services from the perspective of ensuring general security is presented.

1 Uvod

Državi in lokalnim skupnostim je v slovenskem veljavnem pravnem redu naložena dolžnost, da si aktivno prizadevajo zagotavljati najvišjo mogočo razumno dosegljivo stopnjo varnosti vseh prebivalcev in tujcev, ki so na območju Slovenije. Zagotavljanje varnosti pa se praktično dosega predvsem na lokalni ravni. V okviru navedene ustavne dolžnosti morajo državni in občinski organi zagotoviti vsem ljudem pod jurisdikcijo naše države učinkovito pravno varstvo pred posegi v njihovo osebno varnost. Varstvo pravice do osebne varnosti zagotavlja tudi na podlagi 5. člena »Ustave Republike Slovenije (URS)« (1991), ki na splošno določa, da Republika Slovenija na svojem ozemlju varuje človekove pravice in temeljne svoboščine. V odločbi št. Up-1082/12 je Ustavno sodišče RS (2014) zavzelo stališče, da javna oblast posamezniku absolutne varnosti pred posegi drugih posameznikov v telesno integriteto in varnost ne more zagotoviti, mora pa poskrbeti, da zaščita, ki jo zagotavlja, ne pade pod ustavno zahtevani minimum (Flander in Tičar, 2019).

Varnost, za katero skrbijo občine kot osnovne lokalne skupnosti, se nanaša na ukrepe in strategije za zagotavljanje zaščite ljudi in premoženja na njihovih območjih. Za to dejavnost sta pristojna dva organa: na državni ravni policija in na občinski ravni lokalno redarstvo.

Ta prispevek je namenjen predvsem pravni analizi pooblastil in organizacije drugo navedenih organov. Glavni razlog za slednje je dejstvo, da smo ugotovili, da v javno dostopni literaturi ni celovitih podatkov o organiziranosti občinskih redarskih služb v Republiki Sloveniji. Predvsem nismo nikjer našli celovitih informacij (za celotno državo), katere občine imajo ustanovljeno občinsko ali medobčinsko redarstvo (včasih tudi skupaj z inšpektorati) ter kakšni so aktualni podatki o številu zaposlenih varnostnih organov v občinah.

Pri pregledu objavljene znanstvene in strokovne literature na tem področju ugotavljamo, da se le malo avtorjev ukvarja s predmetno problematiko. Tako sta na primer najprej Lavtar in Kečanović (2007) vsebinsko opredelila naslovno problematiko v komentarju »Zakona o občinskem redarstvu (ZORed)« (2007), Jarc in Nunič (2007) sta obravnavala pooblastila občinskih redarjev v komentarju zakona, ki ureja javni red in mir, kasneje je Fortuna (2013) v svoji magistrski nalogi opisal dileme in pravni vidik uporabe prisilnih sredstev občinskih redarjev v Gorici.

Petančič idr. (2011) so v Delu objavili o mestnih redarjih v razmerju do policije. Sotlar in Dvojmoč (2015) sta objavila v Reviji za kriminalistiko in kriminologijo prispevek o redarski dejavnosti kot obliki »policinga«, nato pa je Dvojmoč (2017) kasneje še v članku s področja varstvoslovja predstavil analizo dosedanjega razvoja občinskega redarstva v Sloveniji in pogled v prihodnost. O aktualnih vprašanih občinskega redarstva so zadnja leta pisali tudi Tičar (2019), soavtor tega prispevka, in diplomanti v zaključnih delih na različnih družboslovnih fakultetah v Sloveniji.

Na podlagi »Zakona o lokalni samoupravi (ZLS)« (2007) občine samostojno opravljajo lokalne zadeve javnega pomena. Navedene zadeve se določijo s splošnim aktom občine (občinskim odlokom) ali pa so določene z zakonom. Med drugim so naloge občine (povezane z občinskim redarstvom): skrb za varstvo zraka, tal, vodnih virov, varstvo pred hrupom, zbiranje in odlaganje odpadkov ter druge dejavnosti varstva okolja; gradi, vzdržuje in ureja lokalne ceste, javne poti, rekreacijske in druge javne površine, ureja promet v občini ter opravlja naloge občinskega redarstva; opravlja nadzorstvo nad krajevnimi prireditvami, organizira komunalno-redarstveno službo in skrbi za red v občini; določa prekrške in denarne kazni za prekrške, s katerimi se kršijo predpisi občine, in opravlja inšpekcijsko nadzorstvo nad izvajanjem občinskih predpisov in drugih aktov, s katerimi ureja zadeve iz svoje pristojnosti (»ZLS«, 2007, 21. člen).

Izhajajoč iz navedenega občinsko redarstvo predstavlja poglobljen del zagotavljanja varnosti na lokalni ravni. Prav občinski redarji s svojimi pooblastili in nalogami ter poznavanjem lokalnega terena pripomorejo k večji učinkovitosti pri zagotavljanju spoštovanja predpisov. Z leti se je obseg njihovih nalog povečal, predvsem zaradi prenosa nekaterih nalog s policije na občinsko redarstvo. S sprejetjem Zakona o občinskem redarstvu (»ZORed«, 2007) je le-to postalo bolj pravno regulirano in nadzorovano. Skladno s prakso je bil zakon tudi enkrat noveliran (2017) in je prinesel spremembe predvsem na področju uporabe pooblastil in prisilnih sredstev. Prav uporaba prisilnih sredstev je sprožala največ vprašanj, saj lahko občinski redarji z njimi posegajo v človekove pravice.

Prvi cilj tega prispevka je ugotoviti, koliko občinskih in medobčinskih redarstev v Republiki Sloveniji sploh obstaja, katero območje (občine) pokrivajo posamezne redarske službe ter njihovo velikost po številu zaposlenih ter posledično skupno število zaposlenih redarjev v Republiki Sloveniji.

Drugi cilj pa je analizirati sedanja pooblastila redarjev po splošni zakonodaji in po zakonodaji, ki ureja javni red. Sintetično pa smo poskusili predlagati, katere vidike bi bilo smiselno upoštevati pri prihodnji ureditvi teh pooblastil, ko občinski redarji zagotavljajo lokalno varnost z vzdrževanjem javnega reda.

Za doseg zastavljenih ciljev smo metodološko v prvem delu prispevka z zbiranjem in pregledom poročil redarskih služb za leto 2022 izdelali pričujočo analizo. Ključna omejitev pri našem raziskovanju je bila (v nekaj primerih) slaba pripravljenost redarstev na sodelovanje in različna odzivnost ter nekaterih organov za posredovanje informacij.

Prvi del je pravno organizacijski (pravno formalni), medtem ko je drugi del naše raziskave pravno vsebinski. V drugem delu smo pripravili analizo redarskih pooblastil z vidika zagotavljanja javnega reda in miru. Omejitev je bila v necelovitem prikazu dostopnosti konkretnih informacij o uporabi zakonskih ukrepov redarstev na lokalni ravni. Sklepno smo predvideli, kateri problemi prihodnje pravne ureditve lokalne varnosti na tem področju so takšni, da jih bo treba posebej nasloviti.

2 Občinska redarstva in njihova organiziranost – analiza zbranih podatkov

Medtem ko se policijska dejavnost izvaja na ravni območnih policijskih postaj, policijskih okolišev in policijskih pisarn, so za izvajanje nalog v zvezi z zagotavljanjem varnosti na ravni lokalnih skupnosti pristojni občinski organi, in sicer občinska in medobčinska redarstva. Naloge občinskih redarstev in področja njihovega delovanja urejajo »ZORed« (2006) in občinski odloki, sprejeti na podlagi 2. člena tega zakona. Dve ali več občin lahko ustanovita medobčinsko redarstvo kot organ skupne občinske uprave, ki ga enako kot druga občinska redarstva z odlokom ustanovita vsaj dve občini (Dvojmoč, 2017). Navedeni zakon splošno ureja področje uresničevanja pristojnosti občin za ustanovitev in organizacijo občinskega redarstva ter določanje njegovega delovnega področja in nalog. Po zakonu so mestne občine dolžne ustanoviti mestno redarstvo, drugim občinam pa je dana le možnost ustanovitve občinskega redarstva. Če se občina ne odloči za ustanovitev občinskega redarstva, ima možnost, da skupaj z več občinami ustanovi medobčinsko redarstvo. Kot tretjo možnost zakon ponuja občinam, da ne ustanovijo redarske službe, namesto tega pa z odlokom določijo, da naloge občinskega redarstva opravlja

občinski redar. Naloge občinskega redarstva so (»ZORed«, 2006, 3. člen): »nadzorovati varen in neoviran cestni promet v naseljih, varovati ceste in okolje v naseljih in na občinskih cestah zunaj naselij skrbeti za varnost na občinskih javnih poteh, rekreacijskih in drugih javnih površinah, varovati javno premoženje, naravo in kulturno dediščino ter vzdrževati javni red in mir«.

Nadalje je v slovenskem pravnem redu predvideno sodelovanje med občinskim redarstvom in policijo. Oba organa sta zaradi delovanja na enakem področju pogosto v stikih, kar privede do potrebe po sodelovanju. Nekatero občine tako poznajo tudi mešane patrulje, sestavljene iz enega redarja in enega policista, ki skupaj opravljata naloge vsak iz svoje pristojnosti. Poudariti je treba, da kadar občinski redar opravlja naloge, ki jih določa »ZORed« (2006, 9. člen), ter to počne skupaj s policisti, se je dolžan ravnati po navodilu policije (Senčar, 2008).

Da bi lahko učinkovito pregledali in analizirali organizacijo občinskih in medobčinskih varnostnih organov na lokalni ravni, smo najprej morali identificirati število obstoječih redarskih služb v Republiki Sloveniji. Za namene izvedbe raziskave smo se odločili zbrati letna poročila redarskih služb in tako iz njih pridobiti podatke, potrebne za izvedbo raziskave. Popis redarskih služb smo izvedli s pregledom spletnih strani vseh slovenskih občin, kjer smo iskali objavljene odloke o ustanovitvah redarskih in inšpekcijskih organov, opise njihovih redarskih in inšpekcijskih služb oziroma kakršne koli podatke, ki so vsebovali informacije o tem, katera občina pripada kateri redarski službi. Po pregledu smo najprej identificirali 43 redarskih služb, ki pokrivajo vseh 212 slovenskih občin. V nadaljnji raziskavi se je izkazalo, da ena skupina občin nima redarske službe (npr. Beltinci). Končno število redarskih služb je torej 42 in pokrivajo 207 občin.

Od 42 redarskih služb je: (1) 6 redarskih služb, ki pokrivajo eno občino; (2) 26 redarskih služb, ki pokrivajo 2 do 5 občin; (3) 7 redarskih služb, ki pokrivajo 6 do 10 občin; in (4) 3 redarske službe, ki pokrivajo 11 ali več občin.

Največ občin pokriva Medobčinsko redarstvo Mestne občine Ptuj, ki skupaj pokriva 19 občin. Sledi Medobčinsko redarstvo Mestne občine Maribor, ki skupaj pokriva 18 občin. Redarskih služb, ki pokrivajo samo eno občino ustanoviteljico, je 6. V spodnji tabeli so prikazani tudi podatki o skupnem številu prebivalcev, ki jih pokriva posamezno občinsko redarstvo. Mestno redarstvo Mestne občine Ljubljana je tako

največje v državi, saj pokriva 293.845 prebivalcev in ima 37 zaposlenih redarjev (največ). Najmanjšo medobčinsko službo predstavlja Medobčinsko redarstvo občin Dolenjske Toplice, Mirna Peč, Žužemberk, ki pokriva 11.372 prebivalcev in zaposluje enega občinskega redarja. V nadaljevanju raziskave smo se odločili zbrati letna poročila redarskih služb za leto 2022. Obravnavana poročila so kot informacija javnega značaja opredeljena po »Zakonu o dostopu do informacij javnega značaja (ZDIJZ)« (2006).

Dobra polovica poročil redarskih služb je bila prosto dostopna na spletnih straneh občin oz. medobčinskih uprav. Za preostala poročila smo se po elektronski pošti in po telefonu s prošnjo obrnili neposredno na redarske in inšpekcijske službe. Odzivnost služb je bila različna, velika večina jih je to poročilo posredovala, pri nekaterih pa smo se morali sklicevati na »ZDIJZ« (2006) in podati dodatna pojasnila o razlogih glede prošnje za dostop do zelenega poročila.

Poleg števila redarskih služb smo želeli ugotoviti tudi število zaposlenih redarjev po službah in posledično določiti število vseh redarjev v Sloveniji v letu 2022. Vsa poročila podatka o številu zaposlenih niso vsebovala. Za manjkajoče podatke smo se preko elektronske pošte in telefonskih klicev obrnili neposredno na redarske službe.

Od 42 redarskih služb je 27 takšnih, ki zaposluje od 1 do 5 redarjev, 6 takšnih, ki zaposluje od 6 do 10 redarjev, 4 takšne, ki zaposlujejo od 11 do 15 redarjev, 2 takšni, ki zaposlujeta več kot 16 redarjev.

Največ redarjev zaposluje Mestno redarstvo Ljubljana, ki je s 37 zaposlenimi redarji največja redarska služba v Sloveniji. Na drugem mestu je Medobčinsko redarstvo občin Koper, Ankaran, Izola in Piran z 28 zaposlenimi redarji. Na tretjem mestu je Medobčinsko redarstvo občin Maribor, Benedikt, Cerkljenjak, Duplek, Hoče – Slivnica, Kungota, Lenart, Lovrenc na Pohorju, Miklavž na Dravskem polju, Rače – Fram, Ruše, Selnica ob Dravi, Starše, Sveta Ana, Sveti Jurij v Slovenskih goricah, Sveta Trojica v Slovenskih goricah, Šentilj, Pesnica s 15 zaposlenimi redarji. Največ redarskih služb (8) zaposluje po dva redarja, sledijo službe, ki zaposlujejo po enega redarja, takšnih je 6 služb. Po tri redarje zaposluje 5 redarskih služb, enako 5 služb zaposluje po štiri redarje. Tri službe pa zaposlujejo po 7 redarjev.

Tabela 1: Pregled mestnih, občinskih in medobčinskih redarstev

Občine	Število občin	Število prebivalcev – skupno v letu 2022 (SURS, n. d.)	Število zaposlenih v letu 2022
Celje , Braslovče, Laško, Polzela, Store, Tabor, Vrnsko, Žalec	8	104.361	13
Maribor , Benedikt, Cerkvenjak, Duplek, Hoče – Slivnica, Kungota, Lenart, Lovrenc na Pohorju, Miklavž na Dravskem polju, Rače – Fram, Ruše, Selnica ob Dravi, Starše, Sveta Ana, Sveti Jurij v Slovenskih goricah, Sveta Trojica v Slovenskih goricah, Šentilj, Pesnica	18	205.931	15
Koper , Ankaran, Izola, Piran	4	91.599	28
Kranj , Cerklje na Gorenjskem, Jezersko, Preddivor, Šenčur, Tržič	6	93.205	14
Krško , Brežice, Bistrica ob Sotli, Radeče, Sevnica	5	73.302	3
Nova Gorica , Ajdovščina, Brda	3	57.156	7
Novo mesto , Trebnje, Straža, Mokronog – Trebelno, Mirna	5	60.958	6
Ptuj , Cirkulane, Destrnik, Dornava, Gorišnica, Hajdina, Juršinci, Kidričevo, Majšperk, Markovci, Ormož, Podlehnik, Središče ob Dravi, Sveti Andraž v Slovenskih goricah, Sveti Tomaž, Trnovska vas, Videm, Zavrč, Žetale	19	85.088	10
Slovenj Gradec , Mislinja, Muta, Radlje ob Dravi, Ribnica na Pohorju, Vuzenica, Podvelka	7	37.044	4
Velenje , Gornji Grad, Ljubno, Luče, Mozirje, Nazarje, Prebold, Rečica ob Savinji, Solčava, Šmartno ob Paki, Šoštanj	11	67.542	13
Ljubljana	1	293.845	37
Murska Sobota	1	18.619	3
Apače, Gornja Radgona, Sveti Jurij ob Ščavnici	3	14.829	2
Bled, Bohinj, Železniki	3	20.369	Podatka nam ni uspelo dobiti
Bloke, Postojna, Pivka, Loška dolina, Cerknica	5	40.048	7
Bovec, Kobarid, Kanal ob Soči, Tolmin	4	23.286	5
Cankova, Gornji Petrovci, Grad, Hodoš, Kuzma, Moravske Toplice, Puconci, Rogašovci, Šalovci, Tišina	10	27.995	1
Idrija, Cerkno	2	16.289	2
Ravne na Koroškem, Prevalje, Mežica, Črna na Koroškem, Dravograd	5	33.604	4
Črnomelj, Metlika, Semič	3	26.547	2
Divača, Hrpelje – Kozina, Komen, Sežana	4	26.827	3
Dobje, Dobrna, Oplotnica, Slovenske Konjice, Šentjur, Vitanje, Vojnik, Zreče	8	59.963	3
Loški Potok, Ribnica, Sodražica, Velike Lašče	4	18.283	1
Vrhnika, Brezovica, Dobrova – Polhov Gradec, Gorenja vas – Poljane, Žiri, Borovnica, Log – Dragomer, Horjul	8	62.485	5
Lendava, Dobrovnik, Kobilje	3	12.085	3
Dol pri Ljubljani, Litija, Šentrupert, Šmartno pri Litiji	4	30.792	2
Dolenjske Toplice, Mirna Peč, Žužemberk	3	11.372	1

Občine	Število občin	Število prebivalcev – skupno v letu 2022 (SURS, n. d.)	Število zaposlenih v letu 2022
Domžale	1	37.179	2
Jesenice, Gorje, Kranjska Gora, Žirovnica	4	36.082	7
Grosuplje, Ivančna Gorica, Škofljica, Ig, Dobropolje	5	62.340	5
Hrastnik, Trbovlje, Zagorje ob Savi	3	41.207	4
Ilirska Bistrica	1	13.352	1
Kamnik	1	29.856	2
Kočevo, Kostel, Osilnica	3	16.637	5
Trzin, Komenda, Lukovica, Mengeš, Moravče, Vodice	6	35.474	2
Šentjernejski, Škofjan, Šmarješke Toplice, Kostanjevica na Krki	4	16.658	1
Rogaška Slatina, Rogatec, Podčetrtek, Šmarje pri Jelšah, Kozje	5	31.577	2
Ljutomer, Križevci, Razkrižje, Veržej, Radenci	5	22.400	4
Logatec	1	14.756	1
Slovenska Bistrica, Poljčane, Makole	3	32.702	4
Škofja Loka, Radovljica, Naklo, Medvode	4	65.382	9
Šempeter – Vrtojba, Renče – Vogrsko, Miren – Kostanjevica, Vipava	4	21.471	4

Tabela je izdelana na podlagi pridobljenih letnih poročil občinskih in medobčinskih redarstev, ki so navedena v virih in literaturi na koncu prispevka.

3 Kazenskopravna in prekrškovna pooblastila občinskih redarjev

Na področju kazenskega prava zakonodaja nalaga dolžnost občinskemu redarju, da obvesti policijo, ko izve za pripravljeno ali izvedeno kaznivo dejanje. Občinski redarji niso pravosodni organi in nimajo kazenskopravnih policijskih pooblastil. So *sui generis* občinski varnostni organi, ki imajo dolžnost sodelovanja s policijo.

Redarji ne morejo voditi predkazenskega postopka, aretirati storilcev kaznivih dejanj ali jih pridržati v posebnih prostorih. Lahko pa zaznajo kazniva dejanja, obvestijo policijo ali zadržijo domnevnega storilca, ko obravnava dejanja ni v njihovi pristojnosti. Zadržanje je časovno omejeno na eno uro in ne pomeni pridržanja, ki je posebni pravni institut izključno v pristojnosti policije. Kot smo že povedali v uvodu, so splošna pooblastila redarjev urejena v njihovi matični področni zakonodaji.

Občinsko redarstvo pa je nedvomno prekrškovni organ. Občinski redarji so po prekrškovnem pravu pooblaščenice uradne osebe. Lokalno varnost zagotavljajo s sankcioniranjem prekrškov na področju cest in prometa, na področju javnega reda

in miru, zaščiti živali in na področjih, urejenih z občinskimi odloki. Občinski redarji imajo tukaj dvojni položaj. S posebnimi zakoni so pooblaščen za prekrške, ki jih predpiše država (ceste, promet, javni red in živali ipd.), z občinskimi odloki pa za prekrške, ki jih predpisujejo občine.

Prekrške urejajo tudi občinski odloki, ki pa jih na tem mestu še ne analiziramo vsebinsko in sistematično. V skladu s 140. členom »URS« (1991) spadajo v pristojnost občine lokalne zadeve, ki jih občina lahko ureja samostojno in ki zadevajo samo prebivalce občine. V 21. členu »ZLS« (2007) je določeno, da občina samostojno opravlja lokalne zadeve javnega pomena (izvirne naloge), ki jih določi s splošnim aktom občine (npr. odlokom) ali so določene z zakonom. Pravni viri, ki nastajajo v občinah, so tako tudi občinski odloki, kjer so določeni *sui generis* občinski prekrški (Brezovnik in Grafenauer, 2006). Občinske odloke bomo analizirali posebej v drugem, ločenem prispevku.

V Sloveniji je po veljavnih predpisih prekršek tisto dejanje, ki pomeni kršitev zakona, uredbe vlade ali odloka samoupravne lokalne skupnosti, ki je določeno kot prekršek ter je zanj predpisana sankcija za prekršek (»ZP-1«, 2016). Pravo o prekrških je v slovenskem pravnem redu sestavljeno iz splošnega in posebnega dela. Medtem ko so določbe posebnega dela razpršene po zakonskih in podzakonskih besedilih, v katerih so opisi posameznih prekrškov, je splošni del enotno zakonodajno urejen z enim zakonom – »ZP-1« (2016). Navedeni zakon je sistemski zakon, ki določa splošne pogoje za predpisovanje prekrškov in sankcij, splošne pogoje za odgovornost za prekrške, za izrekanje in za izvršitev sankcij prekrškov, postopek za prekrške ter organe in sodišča za odločanje o njih (Selinšek, 2003).

Na podlagi 3. člena »Zakona o financiranju občin« (ZFO-1) (2006) je določeno, da financiranje občin temelji na načelih lokalne samouprave, predvsem načelu sorazmernosti virov financiranja z nalogami občin in načelu samostojnosti občin pri financiranju občinskih nalog. Eden izmed poglavitnih virov financiranja občin je tako prihodek iz naslova glob za prekrške, ki pripada občini v višini, ki je določena v aktu o njihovi uvedbi (»ZFO-1«, 2006).

Skladno s 1. odstavkom 3. člena »ZP-1« (2011) se lahko prekrški določijo z zakonom, z uredbo Vlade Republike Slovenije ali z odlokom samoupravne lokalne skupnosti. Pri tem se smejo z odlokom samoupravne lokalne skupnosti določiti prekrški in zanje predpisane globe samo v določenem znesku ter samo za kršitve predpisov, ki

jih samoupravne lokalne skupnosti same izdajajo na podlagi svojih pristojnosti ter če jih zakon in uredba še ne sankcionirata. Določbe občinskih odlokov, s katerimi so določeni prekrški, pa veljajo le na območju tiste lokalne skupnosti, ki jih je izdala (»ZP-1«, 2016). Občina ne more določiti prekrška z nobenim drugim pravnim aktom, razen z odlokom. Določitev prekrška v sklepu občinskega sveta ali pravilniku bi bila nezakonita in je prekrškovni organi ne bi smeli uporabiti. Če bi bila takšna določba uporabljena, bi moral odločbo prekrškovnega organa po uradni dolžnosti odpraviti pritožbeni organ (Selinšek, 2003). Bistvenega pomena za uspešno in korektno uporabo občinskega odloka, ki določa prekršek, je jasen in nedvoumen opis (dejanski stan) prekrška. Iz opisa prekrška mora biti nedvoumno razvidno, kršitev katere določbe odloka je z njim inkriminirana in v kakem obsegu. Če je dejanski stan prekrška v odloku podan opisno in ne le s sklicevanjem na ustrezne določbe odloka, mora biti ta opis kratek, jedrnat in jasen. Občinski odlok mora biti dostopen na primeren način; občanu oziroma državljanu mora biti glede na okoliščine omogočeno razpolaganje z zadostnimi podatki o pravnih normah, ki pridejo v poštev v danem primeru (Selinšek, 2003).

»Zakon o pravilih cestnega prometa (ZPrCP)« (2013) opredeljuje prekrškovna pooblastila občinskega redarstva na področju cestnega prometa v občini. Občinski redarji na cestah v naselju, na občinskih cestah zunaj naselja in na nekategoriziranih cestah zunaj naselja, ki se uporabljajo za javni cestni promet, izvajajo nadzor določb »ZPrCP« (2013) glede: (1) varstva okolja; (2) odgovornosti staršev, skrbnikov oz. rejnikov; (3) listin, ki jih morajo imeti pri sebi udeleženci v cestnem prometu; (4) izločitev vozila iz prometa; (5) odstranitve nepravilno parkiranega in zapuščenega vozila; (6) območja umirjenega prometa; (7) območja za pešce; (8) uporabe varnostnega pasu; (9) uporabe zaščitne čelade; (10) prepovedi uporabe naprav ali opreme, ki zmanjšujejo voznikovo zaznavanje; (11) vožnje z vozilom po cesti; (12) vožnje z vozilom na prehodu za pešce; (13) največje dovoljene hitrosti; (14) odpiranja vrat vozila; (15) zapustitve vozila; (16) označitve ustavljenih vozil; (17) ustavljanja in parkiranja vozil; (18) parkiranja na mestu, označenem za invalide; (19) parkiranja na območju kratkotrajnega parkiranja; (20) pogojev za razlaganje in nalaganje tovora na cesti; (21) pogojev za opravljanje gospodarske vožnje; (22) udeležbe pešcev v cestnem prometu; (23) označitve pešcev; (24) varstva otrok kot udeležencev v cestnem prometu; (25) prevoza oseb; (26) jahačev, goničev in vodičev živali v prometu ter pogojev za udeležbo živali v cestnem prometu; (27) koles in koles s pomožnim motorjem; (28) vožnje voznikov koles z licenco; (29) pogojev za

udeležbo motornih koles in koles z motorjem v cestnem prometu; (30) pogojev za uporabo posebnih prevoznih sredstev v cestnem prometu; (31) upoštevanja prometne signalizacije; (32) upoštevanja svetlobnih prometnih znakov.

Izvajanje nadzora nad največjo dovoljeno hitrostjo opravljajo občinski redarji izključno s samodejnimi napravami in sredstvi za nadzor prometa, s katerimi prekrške slikovno dokumentirajo, nimajo pa pravice ustaviti voznika v prekršku.

Občinski redarji kot prekrškovni organ izvajajo tudi nadzor na podlagi določb, ki so določene v »Zakonu o cestah (ZCes-1)« (2010). Slednji daje občinskim redarjem pooblastila za izvajanje nadzora na občinskih cestah, nekategoriziranih cestah, ki se uporabljajo za javni cestni promet, in državnih cestah v naseljih. Občinski redarji opravljajo nadzor skladno z naslednjimi določbami »ZCes-1« (2010): (1) prepovedi ogrožanja varne uporabe javne ceste; (2) uporaba nekategoriziranih cest; (3) največje dovoljene osne obremenitve vozil na javnih cestah; (4) največje dovoljene skupne in največje dovoljene mase vozil na javnih cestah; (5) izredni prevoz po javni cesti; (6) označitev vozil za izredne prevoze; (7) naležne ploskve na kolesih vozil; (8) izjeme pri omejitvi uporabe javne ceste – lokalni promet.

Skladno z »Zakonom o zaščiti živali (ZZZiv-UPB3)« (2013) lahko občinski redarji v okviru svojih pristojnosti in nalog preverijo izpolnjevanje obveznosti lastnikov psov (6. člen), zagotavljanje fizičnega varstva psa na javnem mestu s povodcem (11. člen), sodelujejo pa lahko tudi z imetniki zavetišč in veterinarskih služb pri ugotavljanju lastništva zapuščenih živali (28. člen).

Nadalje izpostavljam posebej področje javnega reda, saj je specifično za splošno varnost v mestu in je vsebinsko v pristojnosti tako občinskih redarjev kot tudi policije. »ZJRM-1« (2006) velja že 18 let in je bil v tem času samo enkrat dopolnjen, in sicer z »Zakonom o dopolnitvah Zakona o varstvu javnega reda in miru (ZJRM-1A)« (2020), s katerim se je z izvajanjem pooblastil državnih organov reševalo vprašanje legitimnosti delovanja t. i. vaških straž. Tako dopolnjeni zakon velja tri leta. Prekrškovne pristojnosti občinskega redarstva na področju javnega reda določa 3. odstavek 27. člena »ZJRM-1« (2006). Pristojnosti redarjev zajemajo: (1) nedostojno vedenje, (2) beračenje na javnem mestu, (3) uporaba nevarnih predmetov, (4) poškodovanje uradnega napisa, oznake, odločbe, (5) pisanje po objektih, (6) vandalizem, (7) kampiranje, (8) uporaba živali in (9) neupoštevanje

zakonitega ukrepa uradne osebe. Občinsko redarstvo mora za vse preostale kršitve po vseh drugih državnih prekrškovnih predpisih obvestiti policijo z možnostjo zadržanja domnevnega kršitelja do prihoda policije, največ do 1 ure od začetka postopka. Glede na sedanjo prakso bi lahko v prihodnje imeli občinski redarji pooblastila tudi za prenočevanje na javnem kraju, nadzor nad zbiranjem prostovoljnih prispevkov in nadzor nad lažno naznanitvijo prekrška. S tem bi se razbremenilo policijo.

4 Razprava

Občinske redarske službe so del sistema javne uprave v Republiki Sloveniji (Grafenauer in Brezovnik, 2006). Predstavljajo tudi sistem izvršilne veje oblasti na lokalni ravni (Tičar, 2022). Na podlagi pregleda organiziranosti in pooblastil lahko potrdimo, da imajo redarji pri opravljanju svojih nalog veliko pooblastil. Pojavlja se mnenje, da slednje predstavlja možnost za lokalno skupnost, da sama vpliva na večjo stopnjo reda in varnosti, pri čemer naj se pristojnosti policije ne bi zmanjšale. V strokovnih krogih se namreč že leta 2011 omenja možnost uvedbe mestne policije, ki ji na Ministrstvu za notranje zadeve odločno nasprotujejo. Po njihovem mnenju gre za dve neprimerljivi organizaciji, zato je problem predstavlja že samo izrazoslovje, ne obstajajo niti razlogi javnega interesa, potrebe po dodatnem drobljenju državnih varnostnih subjektov, kaj šele zakonska podlaga za njeno ustanovitev (Petančič idr., 2011).

Nadalje pravo o prekrških, ki je del kaznovalnega pravnega sistema Republike Slovenije, daje tudi občinam pooblastilo za predpisovanje prekrškov. To sicer veljavno zakonsko pooblastilo v teoriji ni popolnoma nesporno. Glede na majhnost Slovenije, veliko število občin in nedostopnost predpisov, v katerih so objavljeni odloki, bi v praksi v velikem številu primerov ob pravilni uporabi zakona tako morali priti do sklepa, da je storilec prekrška ravnal v opravičljivi pravni zmoti, kar bi imelo na podlagi 8. člena »ZP-1« v zvezi z 21. členom »KZ-1« (2008) za posledico izključitev odgovornosti za prekršek (Selinšek, 2003).

Nadaljnji razmislek je ta, da lahko prekrške predpisujejo občine tudi iz razlogov polnjenja občinskega proračuna in ne zaradi zagotavljanja osnovnega namena – varnosti občanov. Če se v posameznem primeru ti očitki izkažejo za resnične, se postavita pod vprašaj legitimnost in legalnost (Meško idr., 2016; Tičar 2019) delovanja občine na področju predpisovanja prekrškov

Občinski redarji že dolgo ne skrbijo več samo za urejanje mirujočega prometa in pisanje kazni za nepravilno parkiranje. Razloge za to lahko vidimo v želji države in lokalnih skupnosti po večji učinkovitosti pri nadzoru in uveljavljanju lokalnih predpisov, ki jih policija kot taka ne zmore sama nadzirati, bodisi zaradi kadrovskega primanjkljaja ter velikega števila občin, ki imajo lahko vsaka svoje specifične predpise in prekrške, ki izhajajo iz kršenja javnega reda in miru, ki predstavlja problem v določeni občini. V takšnih primerih je zelo učinkovito sodelovanje med občinskim redarstvom in policijo, saj občinski redar, ki deluje na območju občine pozna specifične prekrške in probleme, medtem ko policist ni nujno seznanjen z njimi, saj pokriva večje območje in opravlja več nalog. Kot dobra praksa se je izkazalo tudi sodelovanje policije in redarstva na terenu v obliki mešanih patrolj, saj lahko tako oba državna uslužbenca opravljata naloge iz svoje pristojnosti, pri čemer si pomagata z uporabo in dopolnjevanjem pooblastil.

Število občin in občinskih redarstev je z leti raslo. Podatki iz leta 2004 navajajo 193 slovenskih občin, ki so skupaj zaposlovale 143 občinskih redarjev (Lavtar in Kečanović, 2007). V letu 2008 je bilo zaposlenih redarjev že dobrih 150. Po ugotovitvah izvedene raziskave lahko trdimo, da je ta številka v letu 2022 nekje okrog 250. Ti podatki v svoji luči potrjujejo večanje vloge občinskega redarstva na lokalni ravni, pri čemer je treba opozoriti, da se nekatere občinske uprave srečujejo s kadrovskimi pomanjkanji na področju zaposlovanja občinskih redarjev, kot razloge pa navajajo težke pogoje dela in nizko plačilo.

Delo občinskih redarjev se spreminja skladno s potrebami na terenu, zato je nujno potrebno, da so občinski redarji deležni dobrega strokovnega usposabljanja, saj bodo lahko le tako zakonito in legitimno opravljali svoje naloge. Zaradi hitrega spreminjanja potreb na terenu je tudi nujno potrebno, da se občinski redarji sproti izpopolnjujejo. Na vseh državljanih pa je, da se zavemo, da občinski redarji predstavljajo enega glavnih deležnikov pri zagotavljanju varnosti v lokalni skupnosti in jih kot take tudi sprejmemo.

Glede prihodnje ureditve pooblastil redarjev smo naslovili nekaj odprtih vprašanj s področja prihodnje ureditve zagotavljanja javnega reda in miru. Menimo, da bi v prihodnje lahko imeli občinski redarji pooblastila tudi za nadzor prenočevanja na javnem kraju, nadzor nad prostovoljnim zbiranjem prispevkov ter pregon lažne naznanitve prekrška. Vendar je ureditev javnega reda in miru predvsem holistična in

se mora osredotočiti na ustreznost predpisovanja višine glob in na prekrške, storjene na družbenih omrežjih, kar pa je v pristojnosti zakonodajalca, da to v prihodnje pravno uredi.

Viri in literatura

- Brezovnik, B. in Grafenauer, B. (2006). *Javna uprava*. Univerza v Mariboru, Pravna fakulteta.
- Dvojmoč, M. (2017). Občinska redarstva v Sloveniji – analiza dosedanjega razvoja in pogled v prihodnost. *Varstvoslojce*, 19(1), 80–98.
- Flander, B. in Tičar, B. (2019). The right to security – An outline of the legal regulation at the state and local levels in Slovenia. *Revija za kriminalistiko in kriminologijo*, 70(5), 422–438.
- Fortuna, R. (2013). *Dileme in pravni vidiki uporabe prisilnih sredstev občinskih redarjev* [Magistrsko delo]. Evropska pravna fakulteta v Novi Gorici.
- Jarc, S. in Nunič, M. (2007). *Zakon o varstvu javnega reda in miru (ZJRM-1) s komentarjem*. GV Založba.
- Kazenski zakonik (KZ-1). (2008, 2009, 2011, 2012, 2015, 2016, 2017, 2020). *Uradni list RS*, (55/08, 66/08, 39/09, 91/11, 50/12, 54/15, 6/16, 38/16, 27/17, 23/20, 91/20).
- Lavtar, R. in Kečanović, B. (2007). *Zakon o občinskem redarstvu s komentarjem*. GV Založba.
- Medobčinska inšpekcija in redarstvo občin Bele krajine. (2023). *Poročilo o delu skupne občinske uprave – Medobčinske inšpekcije in redarstva občin Bele krajine za leto 2022*.
- Medobčinska inšpekcija in redarstvo občin Cankova, Gornji Petrovci, Grad, Hodoš, Kuzma, Moravske Toplice, Puconci, Rogašovci, Šalovci in Tišina. (2023). *Letno poročilo o delu medobčinske inšpekcije in redarstva za leto 2022*.
- Medobčinska uprava Istre. (2023). *Letno poročilo o delu Medobčinske uprave Istre leto 2022*.
- Medobčinska uprava Mestne občine Nova Gorica, Občine Ajdovščina in Občine Brda. (2023). *Letno poročilo o delu medobčinske uprave Mestne občine Nova Gorica, občine Ajdovščina in občine Brda za leto 2022*.
- Medobčinska uprava občin Bovec, Kobarid, Tolmin in Kanal ob Soči. (2023). *Poročilo o delu medobčinske uprave občin Bovec, Kobarid, Tolmin in Kanal ob Soči za obdobje od 1. 1. 2022 do 31. 12. 2022*.
- Medobčinska uprava občin Šempeter – Vrtojba, Renče – Vogrsko, Miren – Kostanjevica in Vipava. (2023). *Poročilo o delu Medobčinske uprave občin Šempeter – Vrtojba, Renče – Vogrsko, Miren – Kostanjevica in Vipava za obdobje od 1. 1. 2022 do 31. 12. 2022*.
- Medobčinski inšpektorat – Skupni prekrškovni organ občinskih uprav občin Bistrica ob Sotli, Brežice, Krško, Radeče in Sevnica. (2023). *Letno poročilo o delu medobčinskega inšpektorata – Skupnega prekrškovnega organa občinskih uprav občin Bistrica ob Sotli, Brežice, Krško, Radeče in Sevnica za leto 2022*.
- Medobčinski inšpektorat in redarstvo Mestne občine Celje, Občine Braslovče, Občine Laško, Občine Polzela, Občine Štore, Občine Tabor, Občine Vransko in Občine Žalec. (2023a). *Poročilo o delu za leto 2022 na območju Občine Braslovče*.
- Medobčinski inšpektorat in redarstvo Mestne občine Celje, Občine Braslovče, Občine Laško, Občine Polzela, Občine Štore, Občine Tabor, Občine Vransko in Občine Žalec. (2023b). *Poročilo o delu za leto 2022 na območju Občine Laško*.
- Medobčinski inšpektorat in redarstvo Mestne občine Celje, Občine Braslovče, Občine Laško, Občine Polzela, Občine Štore, Občine Tabor, Občine Vransko in Občine Žalec. (2023c). *Poročilo o delu za leto 2022 na območju Občine Polzela*.
- Medobčinski inšpektorat in redarstvo Mestne občine Celje, Občine Braslovče, Občine Laško, Občine Polzela, Občine Štore, Občine Tabor, Občine Vransko in Občine Žalec. (2023d). *Poročilo o delu za leto 2022 na območju Občine Štore*.

- Medobčinski inšpektorat in redarstvo Mestne obline Celje, Občine Braslovče, Občine Laško, Občine Polzela, Občine Štore, Občine Tabor, Občine Vransko in Občine Žalec. (2023e). *Poročilo o delu za leto 2022 na območju Občine Tabor*.
- Medobčinski inšpektorat in redarstvo Mestne obline Celje, Občine Braslovče, Občine Laško, Občine Polzela, Občine Štore, Občine Tabor, Občine Vransko in Občine Žalec. (2023f). *Poročilo o delu za leto 2022 na območju Občine Vransko*.
- Medobčinski inšpektorat in redarstvo Mestne obline Celje, Občine Braslovče, Občine Laško, Občine Polzela, Občine Štore, Občine Tabor, Občine Vransko in Občine Žalec. (2023g). *Poročilo o delu za leto 2022 na območju Občine Žalec*.
- Medobčinski inšpektorat in redarstvo občin Bled, Bohinj in Železniki. (2023). *Poročilo o delu Medobčinskega inšpektorata in redarstva občin Bled, Bohinj in Železniki v letu 2022*.
- Medobčinski inšpektorat in redarstvo občin Divača, Hrpelje – Kozina, Komen in Sežana. (2023a). *Poročilo o delu MIR-a za občino Komen in ocena stanja varnosti na območju občine Komen za leto 2022*.
- Medobčinski inšpektorat in redarstvo občin Divača, Hrpelje – Kozina, Komen in Sežana. (2023b). *Poročilo o delu MIR-a za občino Sežana in ocena stanja varnosti na območju občine Sežana za leto 2022*.
- Medobčinski inšpektorat in redarstvo občin Gornja Radgona, Apače in Sveti Jurij ob Ščavnici. (2024). *Letno poročilo medobčinskega inšpektorata in redarstva občin Gornja Radgona, Apače in Sveti Jurij ob Ščavnici za leto 2023*.
- Medobčinski inšpektorat in redarstvo občin Indrija in Cerkno. (2023). *Poročilo o delu v letu 2023*.
- Medobčinski inšpektorat in redarstvo občin Ljutomer, Križevci, Radenci, Razkrižje in Veržej. (2023). *Poročilo o delu Medobčinskega inšpektorata in redarstva za leto 2022*.
- Medobčinski inšpektorat in redarstvo občin Radovljica, Škofja Loka, Medvode in Naklo. (2023). *Poročilo o delu SOU MIR občin Radovljica, Škofja Loka, Medvode in Naklo za Občino Škofja Loka za leto 2022*.
- Medobčinski inšpektorat in redarstvo občin Rogaška Slatina, Rogatec, Podčetrtek, Šmarje pri Jelšah in Kozje. (2023). *Poročilo Skupne občinske uprave Medobčinskega inšpektorata in redarstva občin Rogaška Slatina, Rogatec, Podčetrtek, Šmarje pri Jelšah in Kozje*.
- Medobčinski inšpektorat in redarstvo občin Slovenska Bistrica, Poljčane in Makole. (2023a). *Poročilo o delu Medobčinskega inšpektorata in redarstva z oceno tveganja občinskega programa varnosti občine Makole v letu 2022*.
- Medobčinski inšpektorat in redarstvo občin Slovenska Bistrica, Poljčane in Makole. (2023b). *Poročilo o delu Medobčinskega inšpektorata in redarstva z oceno tveganja občinskega programa varnosti občine Poljčane v letu 2022*.
- Medobčinski inšpektorat in redarstvo občin Slovenska Bistrica, Poljčane in Makole. (2023c). *Poročilo o delu Medobčinskega inšpektorata in redarstva z oceno tveganja občinskega programa varnosti občine Slovenska Bistrica v letu 2022*.
- Medobčinski inšpektorat in redarstvo Zasavje. (2023a). *Poročilo o delu Medobčinskega inšpektorata in redarstva Zasavje v občini Hrastnik za leto 2022*.
- Medobčinski inšpektorat in redarstvo Zasavje. (2023b). *Poročilo o delu Medobčinskega inšpektorata in redarstva Zasavje v občini Trbovlje za leto 2022*.
- Medobčinski inšpektorat in redarstvo Zasavje. (2023c). *Poročilo o delu Medobčinskega inšpektorata in redarstva Zasavje v občini Zagorje za leto 2022*.
- Medobčinsko redarstvo Maribor. (2023). *Opravljenе naloge medobčinskega redarstva v letu 2022*.
- Medobčinsko redarstvo občin Mežiške doline in občine Dravograd. (2023). *Letno poročilo o delu medobčinskega redarstva občin Mežiške doline in občine Dravograd za leto 2022*.
- Mestna občina Ljubljana: Mestno redarstvo. (2023). *Poročilo o delu mestnega redarstva mestne občine Ljubljana v letu 2022*.
- Mestna občina Ptuj. (2023). *Ocena in poročilo o izvajanju občinskega programa varnosti mestne občine Ptuj v letu 2022*.
- Mestna občina Slovenj Gradec – Skupni organ Koroške: Medobčinsko redarstvo. (2023). *Poročilo o delu medobčinskega redarstva za leto 2022*.

- Meško, G., Eman, K. in Flander, B. (2016). O oblasti, legitimnosti in družbenem nadzorstvu. V G. Meško, K. Eman in B. Flander (ur.), *Oblast, legitimnost in družbeno nadzorstvo*. Univerza v Mariboru, Fakulteta za varnostne vede.
- Ministrstvo za notranje zadeve, Policija. (2023). *Poročilo o delu policije 2022*.
- MMC RTV SLO. (22. 9. 2008). *Priprave redarjev v polnem teku*.
<https://www.rtvlo.si/slovenija/pripravljanje-redarjev-v-polnem-teku/92467>
- Občina Cirkulane. (2023). *Ocena in poročilo o izvajanju občinskega programa varnosti občine Cirkulane v letu 2022*.
- Občina Destrnik. (2023). *Ocena in poročilo o izvajanju občinskega programa varnosti občine Destrnik v letu 2022*.
- Občina Dornava. (2023). *Ocena in poročilo o izvajanju občinskega programa varnosti občine Dornava v letu 2022*.
- Občina Gorišnica. (2023). *Ocena in poročilo o izvajanju občinskega programa varnosti občine Gorišnica v letu 2022*.
- Občina Hajdina. (2023). *Ocena in poročilo o izvajanju občinskega programa varnosti občine Hajdina v letu 2022*.
- Občina Juršinci. (2023). *Ocena in poročilo o izvajanju občinskega programa varnosti občine Juršinci v letu 2022*.
- Občina Kidričevo. (2023). *Ocena in poročilo o izvajanju občinskega programa varnosti občine Kidričevo v letu 2022*.
- Občina Logatec. (2023). *Ocena izvajanja občinskega programa varnosti občine Logatec za leto 2022*.
- Občina Majšperk. (2023). *Ocena in poročilo o izvajanju občinskega programa varnosti občine Majšperk v letu 2022*.
- Občina Markovci. (2023). *Ocena in poročilo o izvajanju občinskega programa varnosti občine Markovci v letu 2022*.
- Občina Ormož. (2023). *Ocena in poročilo o izvajanju občinskega programa varnosti občine Ormož v letu 2022*.
- Občina Podlehnik. (2023). *Ocena in poročilo o izvajanju občinskega programa varnosti občine Podlehnik v letu 2022*.
- Občina Središče ob Dravi. (2023). *Ocena in poročilo o izvajanju občinskega programa varnosti občine Središče ob Dravi v letu 2022*.
- Občina Sveti Andraž v Slovenskih goricah. (2023). *Ocena in poročilo o izvajanju občinskega programa varnosti občine Sveti Andraž v Slovenskih goricah v letu 2022*.
- Občina Sveti Tomaž. (2023). *Ocena in poročilo o izvajanju občinskega programa varnosti občine Sveti Tomaž v letu 2022*.
- Občina Trnovska vas. (2023). *Ocena in poročilo o izvajanju občinskega programa varnosti občine Trnovska vas v letu 2022*.
- Občina Videm. (2023). *Ocena in poročilo o izvajanju občinskega programa varnosti občine Videm v letu 2022*.
- Občina Vrhnika – Skupna občinska uprava: Medobčinski inšpektorat in redarstvo. (2023). *Letno poročilo organa skupne občinske uprave: Medobčinski inšpektorat in redarstvo za leto 2022*.
- Občina Zavrch. (2023). *Ocena in poročilo o izvajanju občinskega programa varnosti občine Zavrch v letu 2022*.
- Občina Žetale. (2023). *Ocena in poročilo o izvajanju občinskega programa varnosti občine Žetale v letu 2022*.
- Petančič, S., Žerjavič, P. in Kramžar, B. (31. 3. 2011). Mestno redarstvo in policija: drobljenje varnostnih služb povzroča nepreglednost. *Delo*. <https://old.delo.si/novice/politika/mestno-redarstvo-in-policija-drobljenje-varnostnih-sluzb-povzroca-nepreglednost.html>
- Selinšek, L. (2003). Predpisovanje prekrškov v odlokih samoupravnih lokalnih skupnosti skladno z ZP-1. *Lex localis*, 1(3), 103–119.
- Senčar, A. (2008). Policija in občinsko redarstvo – parterja pri zagotavljanju javnega reda v skupnosti. V *3. dnevi prekrškovnega prava: 2008, Portorož; Zbornik 2008* (str. 103–113). Ljubljana, GV Založba.
- Skupna občinska uprava 5G. (2024). *Poročilo skupne občinske uprave 5G 1. 1. 2022–31. 12. 2022*.
- Skupna občinska uprava občin Dobje, Dobrna, Oplotnica, Slovenske Konjice, Šentjur, Vitanje, Vojnik in Zreče. (2023). *Poročilo o delu Skupne občinske uprave občin Dobje, Dobrna, Oplotnica, Slovenske Konjice, Šentjur, Vitanje, Vojnik in Zreče za leto 2022*.
- Skupna občinska uprava občin Dol pri Ljubljani, Litija, Šentrupert in Šmartno pri Litiji. (2023). *Letno poročilo Skupne občinske uprave občin Dol pri Ljubljani, Litija, Šentrupert in Šmartno pri Litiji za leto 2022*.

- Skupna občinska uprava občin Dolenjske (2023). *Poročilo skupne občinske uprave občin Dolenjske za leto 2022*.
- Skupna Občinska uprava občin Gorenjske (2023). *Poročilo za leto 2022*.
- Skupna občinska uprava občin Kočevje, Kostel in Osilnica. (2023). *Letno poročilo o delu SOU 2022*.
- Skupna občinska uprava občin Lendava, Dobrovnik in Kobilje. (2023). *Poročilo o doseženih ciljih in rezultatih organa Skupne občinske uprave občin Lendava, Dobrovnik in Kobilje v letu 2022*.
- Skupna občinska uprava občin Postojna, Cerknica, Pivka, Loška dolina in Bloke. (2023). *Poročilo o realizaciji finančnega načrta skupne občinske uprave občin Postojna, Cerknica, Pivka, Loška dolina in Bloke za leto 2022*.
- Skupna občinska uprava občin Ribnica, Loški Potok, Sodražica in Velike Lašče. (2023). *Letno poročilo skupne občinske uprave občin Ribnica, Loški Potok, Sodražica in Velike Lašče za leto 2022*.
- Skupna občinska uprava občin Dolenjske Toplice, Mirna Peč in Žužemberk. (2023). *Poročilo o delu Skupne občinske uprave občin Dolenjske Toplice, Mirna Peč in Žužemberk za leto 2022*.
- Skupna občinska uprava SAŠA regije – Služba medobčinskega redarstva. (2024). *Poročilo o delu skupne občinske uprave SAŠA regije za leto 2022*.
- Skupna občinska uprava: Medobčinski inšpektorat in redarstvo občin Jesenice, Gorje, Kranjska Gora in Žirovnica. (2023). *Poročilo o delu, s finančnim poročilom 2022*.
- Sotlar A. in Dvojmoč, M. (2015), Municipal Warden Services in the Pluralised Policing Environment in Slovenia. *Revija za kriminalistiko in kriminologijo* 66(4), 330–341.
- Statistični urad Republike Slovenije (SURS). (n. d.). *Prebivalstvo po starosti, občine, Slovenija, polletno*. <https://pxweb.stat.si/SiStatData/pxweb/sl/Data/Data/05C4003S.px/>
- Tičar, B. (2022). *Uvod v razumevanje upravnega prava in javne uprave* (1. ponatis 1. izd.). Univerzitetna založba Univerze v Mariboru.
- Tičar, B. (2019), Local safety: an analysis of minor offences in the largest Slovenian cities – a case study on Ljubljana and Maribor. *European Journal of Crime, Criminal Law and Criminal Justice*, 27(1), 45-59.
- Ustava Republike Slovenije (URS). (1991, 1997, 2000, 2003, 2004, 2006, 2013, 2016, 2021). *Uradni list RS*, (33/91, 42/97, 66/00, 24/03, 69/04, 68/06, 47/13, 75/16, 92/21).
- Ustavno sodišče RS. (2014). Odločba št. Up-1082/12 z dne 29. 5. 2014.
- Zakon o cestah (ZCes-1). (2010, 2012, 2014, 2015, 2018). *Uradni list RS*, (109/10, 48/12, 36/14, 46/15, 10/18).
- Zakon o dostopu do informacij javnega značaja (ZDIJZ). (2006, 2014, 2015, 2022) *Uradni list RS*, (51/06, 117/06, 23/14, 50/14, 19/15, 102/15, 7/18, 141/22).
- Zakon o financiranju občin (ZFO-1). (2006, 2008, 2011, 2015, 2017, 2018, 2020). *Uradni list RS*, (123/06, 57/08, 36/11, 14/15, 71/17, 21/18, 80/20).
- Zakon o lokalni samoupravi (ZLS). (2007, 2008, 2009, 2010, 2012, 2015, 2018, 2020). *Uradni list RS*, (94/07, 76/08, 79/09, 51/10, 40/12, 14/15, 11/18, 30/18, 61/20, 80/20).
- Zakon o občinskem redarstvu (ZORed). (2006, 2017). *Uradni list RS*, (139/06, 9/17).
- Zakon o pravilih cestnega prometa (ZPrCP) (2013, 2016, 2017, 2018, 2019). *Uradni list RS*, (82/13, 68/16, 69/17, 54/17, 3/18, 43/19).
- Zakon o prekrških (ZP-1)- (2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2013, 2014, 2016, 2017, 2020, 2021). *Uradni list RS*, (7/03, 86/04, 23/05, 44/05, 55/05, 40/06, 51/06, 70/06, 115/06, 139/06, 3/07, 17/08, 21/08, 76/08, 108/09, 109/09, 45/10, 9/11, 29/11, 21/13, 111/13, 74/14, 92/14, 32/16, 15/17, 73/19, 175/20, 5/21).
- Zakon o varstvu javnega reda in miru (ZJRJM-1 in ZRJM - 1A). (2006, 2020). *Uradni list RS*, (70/06, 139/20).
- Zakon o zaščiti živali (ZZZiv-UPB3). (2013, 2018, 2020, 2021, 2023). *Uradni list RS*, (38/13, 21/18, 92/20, 159/21, 109/23).